

KUTSESTANDARD

Demineerija EOD2, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Demineerija EOD2, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Demineerija EOD2, tase 4 töö on abistada meeskonda pommiohu, lahingumoonaohu ja plahvatusohu tõrjumisega seotud tegevustel, leitud esemete ohutustaseme hindamisel ja määramisel, ohutult esemeid teisaldada. Ta töötab üldjuhul juhendamisel, kuid lihtsamaid (korduvaid) tööülesandeid täidab iseseisvalt. Demineerija EOD2 töötab meeskonnas ning tema töö eeldab suhtlemist kolleegide ja ameti- ning eraisikutega.

Lisaks demineerija EOD2-le on ka demineerija EOD1, demineerija EOD3, pommitehnik EOD3+ ja demineerimisinstruktori kutsed. Demineerijate pädevus kasvab vastavalt IMAS (International Mine Action Standard, vt lisa 1 Kutsestandardis kasutatud lühendid) maatriksile.

Demineerija EOD1, tase 4 töö on abistada meeskonda pommiohu, lahingumoonaohu ja plahvatusohu tõrjumisega seotud tegevustel; ta töötab juhendamisel.

Demineerija EOD3, tase 5 töö on tuvastada plahvatusohtlikku lahingumoono ja hinnata leitud esemete ohutustaset, teha ohutustamise protseduure ja hävitada igasugust lahingumoono.

Pommitehnik EOD3+, tase 5 on spetsialist, kelle töö on kahjutustada plahvatusohtlikke esemeid, kasutada eritehnikaid ja -oskusi lõhkeseadeldiste ja teiste improviseeritud lõhkematerjalide käitlemisel (nt vedelikud raketimootorites, vaesestatud uraaniga (Depleted Uranium) täidetud lahingumoon jne).

Demineerimisinstruktor, tase 6 on spetsialist, kelle töö on juhendamine, demineerimisandmete analüüs ja teadmiste edasiandmine.

Demineerija töötab kõrgendatud ohuga töökeskkonnas. Tema töökeskkonda mõjutavad füüsikalised, keemilised, füsioloogilised ja psühholoogilised tegurid. Töö toimub nii väli- kui sisetingimustes ja nõuab füüsilist pingutust. Töötaja peab olema teadlik tööga kaasnevatest tervise- ja keskkonnariskidest. Töö on vaimselt ja emotsionaalselt pingeline, eeldab töötamist ka öösiti, puhkepäevadel ja riigipühadel. Peamised ohud on plahvatustest ja kemikaalidest tulenevad vigastused, haigestumised ja töötraumad, võimalikud on mitmesugused bioloogiliste, keemiliste ning füüsiliste ja füüsikaliste faktorite poolt tekitatud tervisekahjustused. Töötamisel on oluline täita tööohutuseeskirju ja kasutada isikukaitsevahendeid. Pommülikonna kasutamine eeldab demineerijalt head füüsilist vormi.

Demineerija peamised töövahendid on kaitseriietus ja kaitsevahendid, lõhkematerjal, tulirelvad, erilaengud, metallidetektorid, pommirobot, sideseadmed, röntgeniaparatuur, abivahendid, pommikonteiner, mõõtevahendid.

Demineerija töökoostamise korraldamisel ja koostavade koostamisel lähtutakse rahvusvahelistest EOD (Explosive Ordnance Disposal) koolituspõhimõtetest ja ohutusreeglitust; sellest tulenevalt on kutse nimetuses ka akronüüm EOD.

A.2 Tööosad

A.2.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine

A.2.2 Lõhketöö tegemine

A.2.3 Pommiohu tõrjumine

A.2.4 Lahingumoonu ohu tõrjumine
A.2.5 Plahvatusohu tõrjumine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Demineerija EOD2-l on keskharidus, kutseoskused on omandatud demineerija õppekavale vastaval kvalifikatsioonikursusel ning praktilise töö käigus. Demineerija EOD2 on demineerija EOD1-na töötanud vähemalt 2 aastat.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Demineerija.
A.5 Reguleerimisalade kutsealal tegutsemiseks
Tööd demineerijana reguleerivad päästeseadus, korra- ja ohutusseadus ja neist tulenevad õigusaktid ning IMAS-standardi (International Mine Action Standard) nõuded.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused ja kõik kompetentsid (B.3.1 – B.3.5).

B.2 Demineerija EOD2, tase 4 üldoskused
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> Arvestab oma töös demineerimistöe ohutusjuhendit ja tööd reguleerivaid õigusakte. Kasutab killuvesti, kiivrit ja teisi kaitsevahendeid. Annab kannatanu(te)le elupäästvat esmaabi vastavalt esmaabi andmise nõuetele. Teeb alarmsõitu, arvestades kehtivaid õigusakte ja demineerimistöe eripära. Osaleb sündmusjärgsel analüüsil; teeb ettepanekuid muudatusteks enda või meeskonna edaspidises tegevuses, teeb ettepanekuid saadud kogemuste edaspidiseks rakendamiseks. Kontrollib oma töö kvaliteeti. Kasutab oma töös digiseadmeid vastavalt digipädevuste enesehindamise skaala algtasemel kasutaja tasemele (vt lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala). Kasutab oma töös eesti keelt vastavalt keeleseaduse nõudele ning ühte võõrkeelt (soovitavalt inglise keelt) osaoskuse mõistmine osas tasemel B1 (vt lisa 3 Keelte oskustasemetete kirjeldused).

B.3 Kompetentsid	
B.3.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> Arvestab oma tegevuses valdkonna töökorralduse ja struktuuriga. Valmistab ette vahendid ennetus- ja teavitustööks ning aitab läbi viia teavitus- ja ennetustööd vastavalt korraldustele. 	
B.3.2 Lõhketöö tegemine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> Abistab lõhkamiskohas meeskonda lõhketöö ettevalmistamisel ja ohuala piiramisel vastavalt demineerimistöe juhi korraldustele; valmistab ette lõhkamisvahendid ja lõhkelaengud. Abistab meeskonda pommiohu tõrjumiseks tehtava lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöe juhi korraldustele; julgustab vahetult pommiohu tõrjumisega tegelevat demineerijat ja abistab või vajadusel valmistab ise ette laenguid; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid. Abistab meeskonda lahingumoonu ohu tõrjumiseks tehtava lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöe juhi korraldustele; abistab demineerimistöe juhti laengute ettevalmistamisel või valmistab neid vastavalt demineerimistöe juhi korraldustele ise ette; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid; osaleb lõhkamiskoha järelkontrollis. 	

4. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumiseks tehtaval lõhketööl vastavalt demineerimistöõ juhi korraldustele; julgestab ja abistab lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumisega seotud lõhketööga tegelevat meeskonda; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.

5. Abistab meeskonda eriotstarbelise lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöõ juhi korraldustele; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.

Teadmised:

- 1) plahvatuste tüübid ja parameetrid;
- 2) plahvatuse mõju inimestele, rajatistele ja keskkonnale;
- 3) plahvatuse mõju vähendamise moodused, kaitsemeetmed;
- 4) signaalid lõhketööl;
- 5) lõhketöö juhtimise protsess ja struktuur.

B.3.3 Pommiohu tõrjumine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Pommiähvarduse korral valmistab ette vajaliku varustuse; kontrollib objekti vastavalt demineerimistöõ juhi korraldustele.
2. Pommikahtluse korral valmistab ette vajaliku varustuse.
3. Pommiähvarduse korral valmistab ette vajaliku varustuse; kontrollib objekti vastavalt demineerimistöõ juhi korraldustele.
4. Plahvatusjärgsel tööl valmistab ette vajaliku varustuse; osaleb plahvatusjärgsel tööl vastavalt korraldusele.

B.3.4 Lahingumoona ohu tõrjumine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Käitleb laske- ja lahingumoona ohutult oma pädevuse piires; identifitseerib enamlevinud laske- ja lahingumoonad.
2. Abistab meeskonda erivahendite ettevalmistamisel; teeb leitud lahingumoonad või selle otsimisega seotud esmatoimingud.
3. Abistab lõhkematerjalide ja lahingumoonaga saastatud ala ja selle ümbruse märgistamisel, arvestades ohtude eripäradega; valmistab saastatud ala ette puhastustöödeks, arvestades keskkonna eripära ja kasutades ettenähtud tehnikat ning varustust.
4. Abistab meeskonda lahingumoonast tuleneva CBRN-ohu tõrjumisel; valmistab ette meeskonna CBRN kaitsevarustuse, kasutab CBRN kaitsevarustust; kasutab seirevahendeid vastavalt korraldusele.

Teadmised:

- 1) laske- ja lahingumoonad liigid ja ehitus;
- 2) lõhkelaengute liigid, paigaldamine.

B.3.5 Plahvatusohu tõrjumine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva plahvatusohu tõrjumisel vastavalt demineerimistöõ juhi korraldustele; julgestab ja abistab lõhkeseadeldisest tuleneva plahvatusohu tõrjumisega tegelevat meeskonda; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.
2. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva CBRN-ohu tõrjumisel; valmistab ette meeskonna CBRN kaitsevarustuse, kasutab CBRN kaitsevarustust; kasutab seirevahendeid vastavalt korraldusele.

Teadmised:

- 1) plahvatuste tüübid ja parameetrid.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris

26-04042023-2.5/4k

2. Kutsestandardi koostajad	Kätlin Kekk, Päästeamet, Personaliarvestuse ja asjaajamise talitus Margus Kurvits, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Planeerimise- ja valmisoleku talitus Raido Taalman, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Põhja-Eesti pommigrupp Ando Piirsoo, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Lõuna-Eesti pommigrupp Arno Pugonen, Päästeamet, Demineerimiskeskuse nõunik
3. Kutsestandardi kinnitaja	Vara- ja Isikukaitse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	26
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	04.04.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	01.04.2024
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	5411 Päästjad ja tuletõrjujad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	EOD technician, EstQF Level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsestandardis kasutatud lühendid	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	